

La
Carreta
pasión por
los títeres desde
1985

Creciendo en Emociones

GUIA DIDÀCTICA

QUADERN DEL PROFESSORAT

INTRODUCCIÓ

El present quadern pretén donar al professorat un instrument de treball de manera que l'assistència al teatre siga per a l'alumnat una experiència, a través de la qual pugua adquirir coneixements i esenvolupar la capacitat de percepció i la creativitat.

El Sol i el Girasol és una bona eina per a connectar al xiquet - xiqueta amb el món de les arts, la imaginació i les emocions. A més, ofereix elements per a treballar en la varietat dels llenguatges (especialment els no verbals), l'observació i el compartir amb els altres com a forma de descobrir la vida i, sobretot, ens pot ajudar a descobrir “coses”.

Les activitats que proposem en aquest quadern estan pensades per a realitzar després de veure l'obra de teatre, aprofitant l'impacte motivador que suposa per a l'alumnat l'assistència a una representació teatral. Amb elles, cerquem desenvolupar la imaginació i la creativitat de l'espectador - espectadora. Les edats a les quals va dirigida aquesta obra de teatre són similars, encara que dins d'un ventall i sempre serà el professor l'encarregat de seleccionar-les, dirigir-les i adaptar-les als seus alumnes i alumnes. Així, per exemple, aquelles que són orals i, per tant, més adequades als alumnes de menys edat, poden passar a ser escrites per a les alumnes i alumnes una mica més majors i al contrari.

Ens agradaria, també, recordar la importància de saber escoltar bé i la necessitat d'educar a l'espectador - espectadora en el fet d'anar al teatre. En l'apartat PREPARANT-NOS PER A ANAR AI TEATRE, proposem una senzilla activitat per a fixar l'atenció de l'alumnat. També és convenient plantejar unes normes mínimes de comportament en un espectacle teatral.

INDICE

1.- DOCUMENTACIÓ

- 1.1.- Sinopsis.
- 1.2.- Parlem una mica del teatre de marionetes
- 1.3.- La companyia.
- 1.4.- Fitxa artística i tècnica.
- 1.5.- Webs de l'espectacle.

2.- PREPARANT-NOS PER A ANAR AL TEATRE

- 2.1.- El gest, el silenci i l'aplaudiment.

3.- ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA REPRESENTACIÓ

- 3.1.- Expliqueu-nos, expliqueu-nos.
- 3.2.- El que mes i el menys en va agradar.
- 3.3.- Aprenem a...
- 3.4.- ¿Qui ens ajuda a nosaltres?
- 3.5.- Expliquem / Creguem un somni i ens disfressem.
- 3.6.- Anem a plantar llavors i experiementar con creixen les plantes.
- 3.7.- Anem a Cantar.
 - 3.7.1 Lletra cançons.

DOCUMENTACIÓ

1.1.- Sinopsi:

Hi havia una vegada una família de Girasols que vivien feliços en un bell prat, gran i assolellat. Tots els girasols eren encantadors: alegres, juganers i sempre amables.

Tots, tots... menys un.

Hi havia un girasol seriós que no reia mai, no xarrava amb ningú i que sempre pensava en les seues coses.

Així comença aquest entranyable conte que tracta sobre el dret a ser diferent.

Una imaginativa història plena de fantasia realitzada amb la màgica tècnica del TEATRE NEGRE, que explica la història del Sol i el Girasol, dos inconformes personatges, que finalment i gràcies a la solidaritat i complicitat d'uns ocellets molt revoltosos aconseguen complir els seus somnis.

La Carreta ens presenta l'obra "El Sol i el Gira-sol", Francisco Guirado realitza una adaptació del conte homònim de Nicoleta Costa mitjançant una proposta innovadora on es desenvolupa un guió teatral pensat per a xiquets i xiquetes de 3 a 7 anys .

Una proposta plena d'il·lusió aconseguida amb el Teatre Negre i la llum ultraviolada. Una màgica tècnica que permet ocultar al manipulador que està vestit de negre, creant la fantàstica sensació de que els objectes i titelles tenen vida pròpia. Açò ens ajudarà a construir un món màgic on tot és possible, fins i tot arribar a intercanviar-nos amb el Sol.

1.2.- Parlem una mica del teatre de marionetes:

La Titella està en el principi del teatre, doncs titella són els símbols figuratius inicials, les estilitzacions dels déus o les forces de la naturalesa, les primeres disfresses dels hechiceros, les primeres màscares.

Una marioneta o una titella és una figureta o ninot que es governa de manera que sembla que el seu moviment és autònom. Es mostren en uns teatrillos anomenats retaules. El seu moviment s'efectua amb l'ajuda de molls, entenimentades, guants, filferros, fils, pals, mans i altres utensilis adaptats a cada tipus de marioneta o titella.

Una marioneta o una titella és una figurilla o ninot que es governa de manera que sembla que el seu moviment és autònom. Es mostren en uns teatrillos anomenats retaules. El seu moviment s'efectua amb l'ajuda de molls, entenimentades, guants, filferros, fils, pals, mans i altres utensilis adaptats a cada tipus de marioneta o titella.

Se sol usar indistintament el nom de marioneta i el de titella. La paraula titella és onomatopèica, segons creuen els lingüistes, pel tu-tu que feien els actors amb un xiulet, al mateix temps que movien els ninots.

1.3.- La companyia.

La Carreta Teatre comença la seua marxa en 1985, formada per Manuela Montalvo Coronat i Francisco Manuel Pérez Guirado. Durant aquests anys de labor professional, La Carreta ha abordat diferents fronts, diferents disciplines teatrals a la cerca d'una estètica i un llenguatge propi que ha estat marcat per un denominador comú: les titelles.

Els seus components han realitzat estudis i tallers monogràfics amb destacats professors nacionals i internacionals, investigat i desenvolupat multitud de tècniques que han possibilitat la posada en escena de 15 espectacles i dues sèries de televisió, a més de la realització d'una exposició didàctica de titelles i marionetes.

Una altra constant en el treball de la companyia ha sigut la dedicació exclusiva a l'espectador més jove. Amb aquest compromís, al setembre de 1998 La Carreta obri la primera sala privada de teatre infantil d'Elx i crea una programació regular de teatre per a escolars.

Tota aquesta labor i prop de 3.000 representacions realitzades en diferents Comunitats Autònomes i en Festivals Internacionals a França, Itàlia, Espanya, Portugal i Colòmbia, avalen el seu recorregut i projecció.

1.4.- Fitxa artística i tècnica

FITXA ARTÍSTICA:

Autor: Francisco Guirado.

Actors-Titellaires: Susi Legidos i Paco Pérez

Escenografia: Paco Pérez.

Il·luminació: La Carreta Teatro.

Vestuari: Manuela Montalvo.

Banda Sonora: Jorge Gavaldá.

Titelles: Manuela Montalvo i Paco Pérez.

Adaptació, guió i Direcció: Manuela Montalvo.

Producció i realització: La Carreta

FITXA TÈCNICA:

- ESCENARI ITALIANA / ALEMANYA: Cambra negra

- MESURES MÍNIMES DEL TEATRE: 7 mts. d'ample, 5 mts. de fons i 3,5 mts. d'alt

- SO:P.a. adequada a l'espai, Reproductor cd, 2 micròfon sense fil lavalier (diadema), Monitors 1.000 wts

- IL·LUMINACIÓ: Presa de corrent 230 Volts 3000 Wts, 6 PCs 1000, Llum negra (l'aporta la Companyia).

- PERSONAL:

- 2 persones de càrrega i descàrrega.

- 1 Tècnic Electricista

- 1 Tècnic de So.

- 1 Maquinista.

1.5.- Webs de l'Espectacle

<http://lacarretateatro.com/compania/elsolyelgirasol/>

(Informació de l'espectacle en la nostra pàgina web)

<https://www.youtube.com/watch?v=N67Ubf3Pwqs>

(Vídeo resumeixen de l'espectacle)

<https://www.mumuchu.com/blog/ciclo-vida-plantas-safari/>

(Aprenent sobre el cicle de vida de les plantes)

2.- PREPARANT-NOS PER A ANAR AL TEATRE

2.1. - El gest, el silenci i l'aplaudiment

Una bona manera de cridar l'atenció de les nostres xicotetes i xicotets és utilitzant la tècnica dels pallassos: el llenguatge dels gestos.

1. El professor professora es col·loca enfront del grup molt seriós, sense expressió i amb la mà alçada com a guàrdia urbà demanant STOP a la circulació. Si transcorreguts 15 segons el silenci no es produeix: amb el dit repetidament en els llavis indiquem silenci.
2. Una vegada aconseguit el silenci i l'atenció, els demanem, també amb gestos, que ens imiten:
 - a. Alcem els dos braços. (si algú es despista i no ens imita, li assenyallem i agitant la mà li indiquem que alce els braços).
 - b. Balancegem lentament els braços d'esquerra a dreta.
 - c. Alcem un braç i baixem l'altre.
 - d. Movem les mans d'esquerra-dreta com aplaudeixen els sord- muts.
 - e. Realitzem una palmada i demanem, amb gest de director d'orquestra, que tots donen la palmada al mateix temps.
 - f. Accelerem el ritme de les palmades fins a aconseguir imitar el so d'una màquina de tren.
 - g. De colp parem i amb el dit en els llavis indiquem silenci. Uns segons i...Ara l'aplaudiment generalitzat perquè l'espectacle va a començar.

3.- ACTIVITATS PER A DESPRÉS DE LA REPRESENTACIÓ

3.1.- ¡Expliqueu-nos, expliqueu-nos!

Després d'assistir a la representació del Sol i el Girasol, fem recordar als xicotets i xicotetes d'entre tres/quatre anys el fil de la bonica història que han vist. Serà una activitat divertida si els sabem motivar amb el mateix codi amb el qual els ha arribat la història: amb titelles.

Tal vegada l'activitat els ajude a guardar en les seues memòries moments i aspectes interessants de l'obra que després explicaran en les seues cases..

Disposarem d'un parell de titelles de guant i farem preguntes a través dels ninots que motivaran a les xiquetes i xiquets a contestar i recordar d'una manera divertida i teatral.

Així, el ninot els dirà, per exemple:

Sent, m'he assabentat que heu vist una obra molt divertida. I a mi no em vau portar... a veure, expliqueu-me.

- Us va agradar?
- Qui eixia?
- Eren ninots com nosaltres?
- Eren plantes?
- Era Animals? Quins?
- I qui més?
- Uns pardalets? , Uns núvols?,
- Quina diferència hi havia entre els Girasols?
- Què li passava al Girasol Trist?,
- Com és el somni que més et va agradar?
- Amb ajuda que personatges aconseguen fer l'intercanvi?..., etc.

Amb els més majors, es farà alguna cosa similar amb l'ajuda del professorat.

Proposem, a manera de guia, un possible relat de l'obra:

En l'obra que hem vist..

1. Recorda com comença la història:.....
 2. Recordes com naixen els Girasols?.....
 3. Com són els Girasols?.....
 4. Com és l'altre personatge principal del conte?
 5. Com diferenciem al Girasol Trist dels Girasols Contents?.....
 6. Els qui són els amics dels Girasols?
 7. Com era el somni del Girasol Feliç?
 8. Com era el somni del Girasol Trist?
 9. On i amb qui li agradaria estar al Sol?
 10. Què li passa als pardalets al matí següent del produir-se el canvi?
- 3.2.- El que més i el que menys em va agrada

3.2.- El que més i el que menys em va agrada

L'objectiu és conèixer l'opinió dels xiquets sobre l'obra de teatre que han vist. Per a açò, el professor preguntarà:

- El que més em va agradar va ser
- El que menys em va agradar va ser
- El més divertit va ser quan.....
- El menys divertit va ser tanque amb clau
- El personatge més simpàtic era
- El menys simpàtic era
- La cançó i el personatge que menys em va agradar
- La cançó o música més bonica era la que sonava quan.....
- Si haguera de triar un personatge em quedaria amb
- El que podem aprendre d'aquesta obra és.....

3.3.-Aprenem a...

L'ésser humà des dels principis de la vida sempre ha viscut en una societat envoltats d'altres persona, àdhuc que a voltes no ens sentim com una part integrada d'un tot hem d'aprendre a respectar i a acceptar als altres tal com són.

- Aprenem a observar i descobrir que ens assemblem i en què ens diferenciem.
- Aprenem a enaltir els aspectes positius del que ens fa diferents.
- Aprenem a compartir els nostres somnis.
- Aprenem el curs natural de la naturalesa, com es germina la llavor i després es planta.

3.4.- Qui ens ajuda a nosaltres?

Us proposem treballar un dels grans valors – La solidaritat i el treball en equip

Tant el Girasol Trist com el Sol Solitari, amb l'ajuda d'una parella d'entremaliats pardalets aconseguen complir els seus somnis “El Sol deixar la seua solitud i viure al costat dels altres Girasols i el Girasol solitari viure aïllat enmig del cel on poder gaudir del silenci”

- Aprofitem per a treballar en equip amb els xiquets i xiquetes.
- Fer una dinàmica o taller on cadascun ajude a a l'altre.

3.5.- Expliquem / Creguem un somni i ens disfresem

Us proposem realitzar una activitat artística on els alumnes i alumnes desenvolupen la capacitat creativa i ens expressen els seus somnis o temors i perquè ens ajude a explicar-los podem disfressar-nos de Girasols.

3.6.-Anem a plantar llavors i experimentar com creixen les plantes

Plantar llavors és un dels experiments infantils més recorreguts. Tots hem mirat amb anhel aqueixa jueva posada sobre un cotó humit esperant veure com brotava l'arrel.

A continuació us expliquem com conrear diferents llavors:

Com plantar un fesol

Els fesols són el primer experiment infantil que se sol fer quan es tracta de plantar llavors, ja que són fàcilment previsibles i funcionen quasi sempre, cosa que és més complicada en altres casos.

Per a veure créixer un fesol, la qual cosa necessitem és un pot de vidre i diverses fulles de paper de cuina, així com la nostra llavor de fesol. Enrotllem diverses fulles de paper de cuina en un tub que inserim en el flascó. Amb açò farem suficient pressió perquè se subjecte un fesol sense caure al fons.

Afegim aproximadament 2 cm d'aigua al fons del pitxer. L'aigua pujarà a través del paper de cuina i d'aquesta forma la llavor rebrà la humitat necessària per a germinar. Mantingueu sempre el grau d'humitat suficient reposant l'aigua necessària. D'aquesta forma els xiquets podran veure com creix el fesol a un ritme estupend. Una vegada tinga la grandària adequada la podeu plantar en un test, ajudant-la amb una canya de bambú a sostenir-se.

Com plantar llavors de pomes

És millor plantar diverses llavors de pomes alhora perquè no tenen una germinació molt alta. Podeu provar si és possible a plantar llavors de diferents tipus de poma. Abans de sembrar-les deixeu-les en remull tota la nit en aigua tèbia. Planteu de 6 a 12 llavors en un test amb terra de qualitat. Pressioneu les llavors en el sòl lleugerament i cobriu amb una capa prima de terra, mantenint la humitat. Poden tardar un mes o més a germinar, sigueu pacients.

Com plantar llavors d'alvocat

Els alvocats, en conrear-los en interior no donaran fruits, però es convertiran en plantes grans i tropicals. En primer lloc llaveu la llavor i deixeu que s'asseque durant la nit. Pelar la pell exterior de color marró, clavant després 4 escuradents de dents en el centre de la llavor a intervals iguals.

Col·loqueu un pitxer d'aigua amb la part plana de la llavor cap avall i la punta cap amunt, deixant un terç de la llavor submergida en aigua. Emmagatzemeu en un lloc fosc, com un armari de la cuina per exemple.

3.7.- Anem a cantar

En la pàgina web de l'espectacle podeu trobar les cançons de l'espectacle en castellà i en valencià creades especialment per Jorge Gavaldá.

<http://lacarreteatro.com/compania/elsolyelgirasol/>

3.7.1 – Lletra cançons.

Lletres cançons el Sol i el Girasol

Cançó Gira-sols

Gira gira, girasol

Fes-te un volt dóna't dos

Gira gira girasol dóna't la volta i mira al sol

- jo sóc el més gran

- jo sóc el mitjà

- jo sóc el xicotet

- som divertits

jajaja

Fes-te un volt dóna't dos

Gira gira girasol dóna't la volta i mira al sol

- Ens agrada Reir

- Ens agrada somiar

- Ens agrada cantar

jajaja

Fes-te un volt i mira el soooooo

Cançó Girasol Trist

Jo volguera estar

només en lloc

on veure créixer

belles florecillas

sense soroll i sense parlar

sempre desfilant

a les hormiguitas

Els grills cantaran

i alegres saltaran

Ayyyy!!!

i a la fi tindrè felicitat

Girasols a dormir

Gira, gira girasol
fes-te un volt dóna't dos
Gira, gira, girasol
Ix la lluna s'amaga el sol
Jo sóc el més gran
Tinc molt somni
Dic bona nit
Em vaig a dormir
jajaja
fes-te un volt dóna't dos
Gira gira girasol
Ix la lluna s'amaga el sol
Jo sóc el mitjà
Tinc molt somni
Dic bona nit
Em vaig a dormir
jaja
Ix la lluna s'amaga el sol
Jo sóc el xicotet
I no tinc son
Però tinc por
Em vaig a dormir

Cançó Girasol i Sol Contents

Gira, gira, girasol
dóna't un volta dóna't dues
Gira gira girasol,
fes-te un volt i mira el sol
Jo sóc el més gran
Jo sóc el mitjà
Jo sóc el xicotet
Jo sóc divertit
Jajajaja
dóna't un volta dóna't dues
Gira gira girasol,
fes-te un volt i mira el sol
ens agrada riure
ens agrada jugar
Ens agrada somiar
Ens agrada cantar
jajaja.
Gira, Gira, Girasol, Fes-te un volt dóna't dos
Gira, Gira, Girasol
Fes-te un volt i mira el sol.
Gira, Gira, Girasol
Fes-te un volt i mira el soooooool.